

UDHËZUES

PËR TRANSPARENCË AKTIVE PËR PARTITË POLITIKE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT

Autor: Konstantin Bitrakov

Udhëzues për transparencë aktive të partive politike në Republikën e Maqedonisë së Veriut

Autori: Konstantin Bitrakov

Rreth botuesit: Instituti Republikan Ndërkombëtar - Dega në Shkup
E drejta e autorit © 2024 Instituti Ndërkombëtar Republikan. Të gjitha të drejtat e rezervuara.

Deklarata e lejes: Asnjë pjesë e këtij publikimi nuk mund të riprodhohet në asnjë formë ose me ndonjë mjet, elektronik ose mekanik, duke përfshirë fotokopjimin, regjistrimin ose ruajtjen në një sistem rikthimi, pa pëlqimin paraprak me shkrim të Institutit Republikan Ndërkombëtar.

Kërkesat për leje duhet të përfshijnë informacionin e mëposhtëm:

- Emri i dokumentit për të cilin kërkohet leja për të kopjuar materialin.
- Një përshkrim i materialit për të cilin kërkohet leja për të kopjuar.
- Qëllimi për të cilin do të përdoret materiali i kopjuar dhe mënyra se si do të përdoret.
- Emri juaj, titulli i punës, emri i kompanisë ose organizatës, numri i telefonit, numri i faksit, adresa e emailit dhe adresa postare.

Ju lutemi dërgoni të gjitha kërkesat për leje në:

Kujdes Departamenti i Komunikimit
Instituti Republikan Ndërkombëtar
1225 Eye Street NW, Suite 700
Uashington, DC

Ky punim është përgatitur nga autori Konstantin Bitrakov për nevojat e Institutit Ndërkombëtar Republikan (IRI) dhe në bashkëpunim me Agjencinë për mbrojtjen e të drejtës për qasje të lirë në informacione me karakter publik (AQLI) në kuadër të programit "Përmirësimi i klimës politike në Maqedoninë e Veriut: përforsimi i pushtetit lokal dhe transparenca e partive" me përkrahje financiare të Fondit Ndërkombëtar për demokraci të Shteteve të Bashkuara të Amerikës (FND)

Për përmbajtjen përgjegjës është autori dhe në asnjë rast nuk i reflekton pozitat e IRI dhe të FND.

Përmbajtja

Shkurtesa të përdorura	4
Hyrje	5
1. Rëndësia e transparencës së partive politike dhe situata aktuale në RMV	6
2. Korniza ligjore për transparencën e partive politike në RMV	8
2.1. Në përgjithësi për kornizën ligjore	8
2.2. Ligji për qasje të lirë në informacione me karakter publik	8
2.3. Ligji për partitë politike	12
2.4. Ligji për financimin e partive politike	12
2.5. Kodi Zgjedhor	13
3. Informacione dhe dokumente të cilat partitë duhet t'i publikojnë duke pasur parasysh kuadrin ligjor dhe përvojat krahasuese	14
Shtojca 1 – pasqyrë tabelare e informacioneve dhe dokumenteve të cilat partitë duhet t'i publikojnë	16

Shkurtesat e përdorura

- AQLKP: Agjencia për Mbrojtjen e të Drejtës për Qasje të Lirë në Informacione me Karakter Publik
- ESHR: Enti Shtetëror për Revizion
- KSHZ: Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve
- KSHPK: Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit
- RMV: Republika e Maqedonisë së Veriut
- DAP: Drejtoria e të Ardhurave Publike
- RQRMV: Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut

HYRJE

Edhe pse vitet e fundit ka pasur progres në transparencën e partive politike,¹ për shkak të përpjekjeve dhe aktiviteteve të përbashkëta të ndërmarra nga Agjencia për Mbrojtjen e të Drejtës për Qasje të Lirë në Informacionin Publik (AQLIKP) dhe Instituti Republikan Ndërkombëtar (IRI), ajo ende duhet të përmirësohet për të ndihmuar në parandalimin e korrupsionit, por edhe për të rritur besimin e qytetarëve te partitë. Vazhdon bashkëpunimi me veprime jo vetëm për ngritjen e nivelit të transparencës, por edhe të përgjegjshmërisë dhe përgjegjësisë së partive politike ndaj publikut, të gjitha me synim parandalimin e korrupsionit, por edhe rritjen e besimit të qytetarëve tek partitë. Është ky udhëzues që synon të ndihmojë palët të përmirësojnë më tej transparencën e tyre dhe t'i inkurajojë ato të publikojnë sa më shumë informacion me interes për qytetarët, duke përfshirë informacionin që ata nuk janë të detyruar ligjërisht t'i publikojnë, dhe të japë një pasqyrë më të plotë të veprimeve të tyre dhe synimet, pra informacioni që inkurajon transparencën aktive.

Në këtë udhëzues do të prezantohen përfitimet nga rritja e transparencës aktive të partive, do të prezantohen gjendja aktuale, obligimet e partive politike që dalin nga rregulloret pozitive në Republikën e Maqedonisë së Veriut, si dhe informacionet dhe Dokumentet që do t'u prezantohen partive politike pritet t'i publikojnë në mënyrë proaktive, megjithëse kjo nuk parashikohet shprehimisht në një dispozitë ligjore.

¹ Dançe Danilovska-Bajdevska (2023). Indeksi i transparencës së partive politike në Republikën e Maqedonisë së Veriut (2023), Instituti Ndërkombëtar Republikan.

1. Rëndësia e transparencës së partive politike dhe situata aktuale në Republikën e Maqedonisë së Veriut

Transparenca e partive politike dhe pjesëmarrësve në fushatat zgjedhore, veçanërisht në aspektin financiar, është një mekanizëm për parandalimin e korrupsionit. Informacion për të ardhurat e partive politike dhe pjesëmarrësve në fushatat zgjedhore² ofrojnë njohuri mbi ndikimet e interesave private në politikëbërjen dhe lidhjet e mundshme klienteliste.³ Natyrisht, për të marrë një pasqyrë të plotë, duhet të kemi një pasqyrë të shpenzimeve të partive politike.

Së dyti, partitë, përveç burimeve private, financohen edhe nga buxheti i shtetit. Pra, partitë praktikisht financohen nga të gjithë qytetarët në vend, që do të thotë se ata duhet të jenë transparentë dhe të përgjegjshëm ndaj tyre.

Së treti, transparenca e partive politike mund të çojë në forcimin e besimit të qytetarëve ndaj tyre. Përkatësisht, për çdo shtet është jashtëzakonisht e rëndësishme që qytetarët të kenë besim në institucionet publike.⁴ Duke pasur parasysh se partitë janë urë lidhëse ndërmjet institucioneve publike dhe qytetarëve⁵ pra partitë janë aktorët politikë përmes të cilëve qytetarët realizojnë pritshmëritë dhe kërkesat e tyre,⁶ besimi në to ndikon edhe në besimin në institucionet publike.

Transparenca e palëve mund të jetë reaktive – kur ato japin informacion dhe dokumente pas një kërkesë të paraqitur më parë ndaj tyre, si dhe aktive.⁷ kur publikojnë me iniciativë informacione dhe dokumente për to pa u bërë kërkesë.⁸ Transparenca aktive është më efektive në drejtim të forcimit të besimit të qytetarëve, sepse në ditët e sotme është shumë më e mundshme se individët do të kërkojnë informacionin dhe dokumentet që u interesojnë në hapësirën virtuale, në vend që të paraqesin një kërkesë për akses në informacion. Prandaj,

² Duke pasur parasysh se një pjesëmarrës në një fushatë zgjedhore nuk është gjithmonë i njëjtë me një parti politike, kështu që një pjesëmarrës mund të jetë një koalicion i partive politike, një individ i mbështetur nga një parti e caktuar politike, etj.

³ Sara Janeska, Misha Popović (2022), Praktikata më të mira evropiane të transparencës financiare të partive politike – Përmbledhje e politikave, Instituti Ndërkombëtar Republikan dhe Instituti për Demokraci Societas Civilis – Shkup, f. 9, aksesuar përmes: <https://idscs.org.mk/wp-content/uploads/2022/02/01-%D0%95uropean-practices-FT-designed-FINAL-MK.pdf> (pas hyrjes së radhës: 04.04.2024).

⁴ Më shumë në: OECD (2022). Ndërtimi i besimit për të përforcuar demokracinë: Gjetjet kryesore nga Anketa e OECD-së 2021 mbi nxitësit e besimit në institucionet publike, botimi i OECD, aksesuar nëpërmjet: https://read.oecd-ilibrary.org/governance/building-trust-to-reinforce-democracy_b407f99c-en#page4 (qasja e fundit: 04/05/2024).

⁵ Paulina Szymczak (2016). Transparenca e partive politike, Informacja Publiczna, qasje përmes: <https://informacjapubliczna.org/en/news/transparency-of-political-parties/> (qasja e fundit: 04/04/2024).

⁶ Dançe Danilovska-Bajdevska (2023). Indeksi i transparencës së partive politike në Republikën e Maqedonisë së Veriut (2023), Instituti Ndërkombëtar Republikan, f. 1.

⁷ Nganjëherë quhet transparenca proaktive. Në fund të fundit, këto terma, të paktën në RMV, konsiderohen sinonime.

⁸ Këtë përkufizim të transparencës aktive e gjejmë në disa dokumente, për shembull Strategjia e Transparencës së Qeverisë (2019 – 2021) dhe Strategjia e Transparencës e Qeverisë (2023 – 2026), Indeksi i Transparencës Aktive të Qendrës për Komunikime Civile, etj.

palët duhet të insistojnë në transparencën e tyre aktive dhe të publikojnë jo vetëm ato informacione dhe dokumente, publikimi i të cilave është detyrim ligjor, por edhe të gjitha informacionet dhe dokumentet e tjera që janë në interes të qytetarëve. Publikimi duhet të jetë gjithashtu në një format të hapur,⁹ të vazhdueshme dhe gjithëpërfshirëse.

Partitë politike duhet të jenë proaktive transparente, dmth. të publikojnë më shumë dokumente dhe informacione se sa duhet sipas ligjeve materiale për të fituar dhe ruajtur besimin e qytetarëve, veçanërisht në një gjendje ku ai është tronditur rëndë.

Konkretisht në RMV, besimi i qytetarëve në partitë politike është jashtëzakonisht i ulët. Sipas një sondazhi të opinionit publik të kryer nga Instituti Ndërkombëtar Republikan (IRI) në prill dhe maj 2023, 75% e të anketuarve nuk u besojnë partive politike.¹⁰ Një mjet i dobishëm për rritjen e transparencës së partive politike, dhe në këtë mënyrë hapjen e hapësirës për rritjen e besimit te partitë, është Indeksi i Transparencës së partive politike në Republikën e Moldavisë. S. Maqedonia nga IRI, e cila mat se sa informacion publikojnë partitë në faqet e tyre të internetit, që kanë të bëjnë me funksionimin, operacionet financiare dhe anëtarësimin e tyre.

Megjithëse ka një përmirësim në rezultatet e matjeve të Indeksit në 2021 dhe në 2023, rezultatet e Indeksit 2023 tregojnë se asnjë parti nuk ka arritur ende transparencë aktive të shkëlqyer, vetëm tre parti kanë transparencë aktive shumë të mirë dhe transparencë aktive për të gjitha të tjerat. është vlerësuar si i mirë, i kënaqshëm ose i pakënaqshëm.¹¹

Për të inkurajuar palët që të jenë aktive transparente, teksti i ardhshëm i Udhëzuesit ofron:

- rishikimin e rregulloreve përkatëse në RMV dhe detyrimet që rrjedhin prej tyre për partitë politike
- paraqitjen tabelare se cilat informacione dhe dokumente palët duhet të publikojnë në mënyrë proaktive në faqet e tyre të internetit në RMV.

Gjatë përgatitjes së paraqitjes tabelare të informacioneve dhe dokumenteve që palët në RMV duhet t'i publikojnë në mënyrë proaktive, shembujt pozitivë nga vendet e tjera që ofrohen në dokument të veçantë (analizë krahasuese), dispozitat e rregulloreve maqedonase dhe indeksin për transparencë aktive. të partive politike janë marrë parasysh në RMV të bërë nga IRI.

⁹ Format i hapur nënkupton një format që lejon leximin e makinerive (kompjuterike) dhe përpunimin e të dhënave.

¹⁰ Shih: Qendra për Insights in Survey Research (2023), Anketa Kombëtare e Maqedonisë së Veriut: Prill – Maj 2023, Instituti Ndërkombëtar Republikan, f. 22, aksesuar nëpërmjet: <https://www.iri.org/resources/national-survey-of-north-macedonia-april-may-2023/> (qasja e fundit: 09/04/2024).

¹¹ Përmbledhur në: Antonija Popovska (2023), Indeksi i Transparencës: Asnjë parti politike nuk ka publikuar listën e të punësuarve, aksesuar përmes: <https://meta.mk/indeks-na-transparentnost-nitu-edna-politichka-partija-nema-objaveno-spisok-na-vraboteni/> (qasja e fundit: 04/09/2024).

2. Kuadri ligjor për transparencën e partive politike në Republikën e Maqedonisë së Veriut

2.1. Të përgjithshme rreth kuadrit ligjor

Në RMV, disa ligje janë relevante kur flasim për transparencën e partive politike. Gjithashtu, disa organe publike kanë kompetencat e tyre lidhur me transparencën e partive politike. Në përgjithësi, kuadri ligjor përbëhet nga:

- **Ligji për qasje të lirë në informacionin publik** i cili është ligj i përgjithshëm, rregullon qasjen në informacione të natyrës publike dhe përcakton se partitë politike janë mbajtëse të informacionit në fushën e të ardhurave dhe shpenzimeve;
- **Ligji për partitë politike** i cili është një ligj i përgjithshëm që rregullon partitë politike si lloj organizimi (shoqate), rregullat e përgjithshme të organizimit dhe funksionimit të tyre të brendshëm, themelimin, regjistrimin e partive politike etj., dhe ku përmban një fjali deklarative se themelimi, funksionimi dhe funksionimi financiar dhe material i partive politike është publik;
- **Ligji për financimin e partive politike** ku financimi i partive politike është i rregulluar dhe i cili nga aspekti i transparencës përmban dispozita që përcaktojnë se cilat dokumente dhe informacione, në lidhje me aktivitetet financiare, duhet të publikojnë dhe/ose t'u dorëzojnë autoriteteve të caktuara shtetërore;
- **Kodi Zgjedhor** i cili rregullon të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me zgjedhjet dhe në atë konotacion përmban edhe dispozita të cilat dokumente dhe informacione që pjesëmarrësit në fushatën zgjedhore duhet t'i publikojnë dhe/ose t'ua dorëzojnë autoriteteve të caktuara shtetërore.

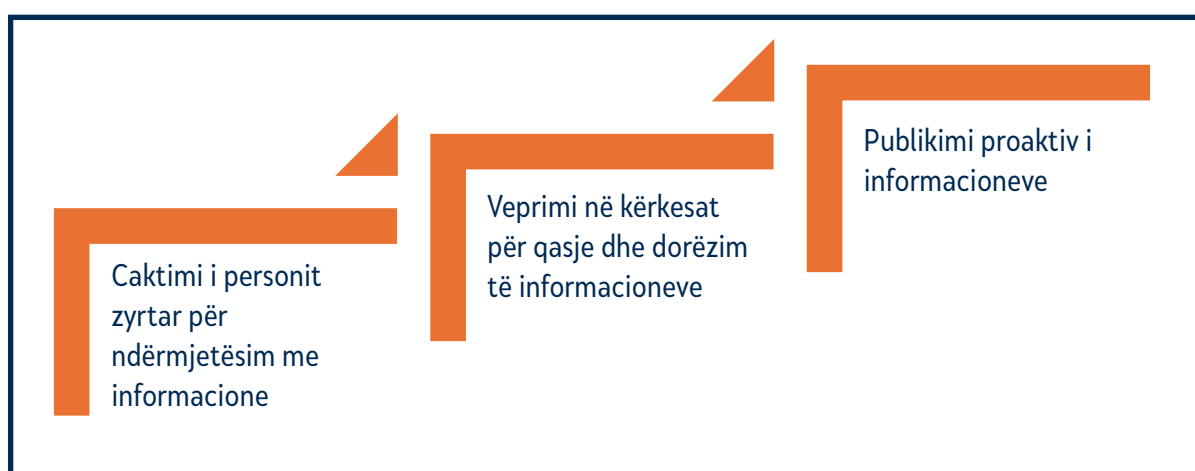
2.2. Ligji për qasje të lirë në informacione me karakter publik

Ligji për qasje të lirë në informacione publike rregullon kushtet, mënyrën dhe shkallën e ushtrimit të së drejtës për qasje të lirë në informacione publike në dispozicion të poseduesve të informacionit (neni 1). Informacioni publik është i gjithë informacioni në çdo formë e krijuar ose në dispozicion të poseduesve të

informacionit (neni 3, paragrafi 1, pika 2). Poseduesit e informacionit, nga ana tjetër, janë: (neni 3, paragrafi 1, pika 1):

- organet e qeverisjes shtetërore dhe organet dhe organizatat e tjera të themeluara me ligj
- organet e komunave, qytetit të Shkupit dhe komunave në qytetin e Shkupit
- institucionet dhe shërbimet publike
- ndërmarrjet publike
- personat juridikë dhe fizikë që ushtrojnë kompetenca publike të përcaktuara me ligj dhe veprimtari me interes publik dhe
- partitë politike në fushën e të ardhurave dhe shpenzimeve.

Duke qenë se janë bartës të informacionit publik, partitë politike kanë disa obligime që dalin nga Ligji për Qasje të Lirë në Informata Publike, nga të cilat janë tre kryesore.

Së pari, ata duhet të emërtojnë **person zyrtar për informim ndërmjetësues, të paktën një, e ndoshta edhe më shumë (neni 8)**. Pasi të kenë caktuar një zyrë kleringu, ata duhet të informojnë publikun se kush është zyra e kleringut (nëpërmjet faqes së tyre të internetit). Partitë politike, pasi të kenë përcaktuar personin zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit, duhet të informojnë AQLIKP-në. Nëse një ose më shumë zyrtarë nuk caktohen ose nëse publiku nuk është i informuar për zyrtarin, zyrtari ose kreu i partisë politike mund të jenë përgjegjës për një vepër penale nga neni 38 i Ligjit për qasje të lirë në informata publike.

Së dyti, partitë politike duhet të veprojnë sipas kërkesave për qasje në informacione publike në përputhje me Ligjin për qasje të lirë në informacione publike dhe të japin informacion për të ardhurat dhe shpenzimet e tyre kur kërkohet.

Për procedurën e trajtimit të kërkesës për qasje në informacione, janë të rëndësishme nenet 12 - 27, ndërsa në nenin 28 specifikohet se nuk mund të paguhet asnjë tarifë për qasjen në informacion. Një problem themelor që mund të lindë kur partitë politike duhet të veprojnë në lidhje me një kërkesë për qasje në informacion është ajo që do të konsiderohet të jetë informacion në fushën e të ardhurave ose shpenzimeve. Në këtë drejtim, partitë politike duhet të interpretojnë gjerësisht Ligjin për qasje të lirë në informacione me karakter publik: të japin informacion jo vetëm në lidhje me shumën e të ardhurave dhe shpenzimeve, por edhe se nga vijnë të ardhurat, për çfarë janë shpenzuar shpenzimet (specifikimi i shpenzimeve), sa nga të ardhurat janë publike dhe sa nga burime private, dinamika e të ardhurave dhe shpenzimeve në periudha të caktuara, shpërndarja e të ardhurave dhe shpenzimeve, etj. Sa i përket trajtimit të kërkesave për qasje në informata,

procedura është e rregulluar në Udhëzimin për Zbatimin e Ligjit për Qasje të Lirë në Informata të Karakterit Publik.¹²

Së treti, partitë politike duhet të publikojnë informacione në mënyrë proaktive në uebfaqen e tyre, në përputhje me nenin 10 të Ligjit për Qasje të Lirë në Informatat Publike. Neni 10, përkatësisht, parashikon që çdo mbajtës i informacionit duhet të informojë publikun përmes faqes së tij të internetit duke publikuar:

- të dhënat e kompetencave të tij;
- informacionin bazë të kontaktit, përkatësisht emrin, adresën, numrin e telefonit, numrin e faksit, adresën e e-mail dhe adresën e faqes në internet;
- të dhënat për personin zyrtar ose përgjegjës të poseduesit të informacionit (biografia, detajet e kontaktit dhe të tjera);
- të dhënat bazë të kontaktit të zyrtarit për informacion ndërmjetësues, duke përfshirë emrin dhe mbiemrin, adresën e e-mail dhe numrin e telefonit;
- të dhënat bazë të kontaktit për një person të autorizuar për raportim të brendshëm të mbrojtur, duke përfshirë emrin dhe mbiemrin, adresën e postës elektronike dhe numrin e telefonit;
- listën e personave të punësuar nga poseduesi i informacionit me pozitë, postë elektronike zyrtare dhe telefon zyrtar;
- ligjet që kanë të bëjnë me juridiksionin e poseduesit të informacionit;
- rregulloret që zotëruesi i informacionit miraton brenda juridiksionit të tij në formën e akteve nënligjore;
- organogram për organizimin e brendshëm;
- planet strategjike dhe strategjitë për punën e poseduesit;
- planet dhe programet vjetore të punës;
- Buxheti vjetor dhe llogaria përfundimtare;
- planet vjetore financiare sipas tremujorëve dhe programet për zbatimin e buxhetit;
- raportet e auditimit;
- llojet e shërbimeve të ofruara nga pronari i informacionit;
- listat tarifore për tarifën për lëshimin e akteve reale;
- mënyrën e paraqitjes së kërkesës për qasje në informacion (mënyra e paraqitjes së kërkesës me gojë dhe me shkrim për qasje në informacion, si dhe kërkesë e dorëzuar në mënyrë elektronike);
- të gjithë dokumentacionin për prokurimet publike, për koncesionet dhe për marrëveshjet e partneritetit publik-privat;
- propozimin e programeve, programeve, pikëpamjeve, mendimeve, studimeve dhe dokumenteve të tjera të ngjashme që i referohen akteve nën autoritetin e poseduesit të informacionit, si dhe njoftimeve për publikun, buletineve informative, buletineve zyrtare e të tjera;
- raportet e punës;
- të dhënat statistikore për punën, si dhe informacione të tjera, akte dhe masa që ndikojnë në jetën dhe punën e qytetarëve dhe që rrjedhin nga kompetenca dhe puna e poseduesit të informacionit;
- informacione të tjera që rrjedhin nga kompetenca dhe puna e pronarit të informacionit.

¹² Fletorja Zyrtare nr. 60/2020.

Në këtë kuptim, mund të lindin dyshime nëse partitë politike duhet të publikojnë të gjitha informacionet e mësipërme (natyrisht, në lidhje me to).¹³ ose vetëm ato që lidhen me të ardhurat dhe shpenzimet. Interpretimi i ngushtë do të ishte se palët, si mbajtës të informacionit në fushën e të ardhurave dhe shpenzimeve, duhet të veprojnë sipas nenit 10 vetëm në fushën e të ardhurave dhe shpenzimeve, d.m.th. të publikojë në mënyrë proaktive vetëm informacionin e duhur (buxhetin, llogarinë përfundimtare, planet financiare).

Megjithatë, partitë duhet të prirën të publikojnë më shumë informacion sipas nenit 10, dhe jo vetëm informacion minimal në lidhje me të ardhurat dhe shpenzimet e tyre, duke marrë parasysh rëndësinë e transparencës së tyre proaktive (sidomos në kushtet e besimit jashtëzakonisht të ulët nga qytetarët). Partitë në vendet e tjera nuk publikojnë vetëm të ardhurat dhe shpenzimet, përkundrazi, ato publikojnë dukshëm më shumë informacion që i mundëson qytetarit të marrë një ide për partinë, politikën e saj, demokracinë e brendshme, mënyrën e marrjes së vendimeve etj. Përveç kësaj, partitë janë ato që më së shumti ndikojnë në ndërtimin e politikave në nivel kombëtar dhe lokal, prandaj ato duhet të jenë të hapura për publikun. Për shembull, në vendin tonë qytetarët, organizatat e shoqërisë civile dhe mediat shpesh shfaqin interes për punonjësit e partive politike.¹⁴ Prandaj, rekomandohet fuqimisht që partitë politike të demonstrojnë një shkallë të lartë të transparencës proaktive, në mënyrë që të publikojnë në faqen e tyre jo vetëm informacione për anëtarët e organeve dhe organeve partiake, por edhe informacione për punonjësit: numrin e të punësuarve, pagën mesatare të një punonjësi në parti, një mënyrë për aplikimin e personave të interesuar për punësim në parti dhe procedurë punësimi, të dhëna statistikore lidhur me strukturën gjinore të punonjësve të partisë, etj. Si mjet i fundit, palët mund të publikojnë gjithashtu një listë të punonjësve me informacionin e kontaktit të punonjësve. Gjithashtu, shpeshherë është shfaqur interesim për pronat e partive politike, siç dëshmohet nga kërkesat për qasje në informacione të dorëzuara partive. Për rrjedhojë, palët duhet të inkurajohen që në mënyrë të pavarur dhe proaktive të publikojnë informacione për pronën që zotërojnë, qiranë që paguajnë për përdorimin e lokaleve, etj.

Pra, sa i përket informacionit që do të publikohet në uebsajtin e partive politike apo që do t'u jepet informatorëve, fakt është se ligjvënësi me rastin e miratimit të Ligjit për qasje të lirë në informacionin publik, ka bërë një dallim të qartë. ndërmjet të gjitha subjekteve të tjera që përfshihen në termin mbajtës të informacionit dhe partive politike që janë mbajtëse të informacionit në fushën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Ky dallim i qartë nënkupton, ndër të tjera, se partitë politike nuk kanë asnjë detyrim ligjor të publikojnë gjithçka që poseduesit e tjerë të informacionit duhet të publikojnë. Çdo interpretim tjetër, sipas të cilit partitë politike kanë detyrim ligjor të publikojnë gjithçka që duhet të publikojnë edhe poseduesit e tjerë të informacionit, do të na çojë në pyetjen se pse atëherë ligjvënësi ka bërë dallim ndërmjet të gjitha institucioneve dhe subjekteve të tjera që mbulon ligji. (poseduesit e informacionit) dhe partitë politike (poseduesit e informacionit në fushën e të ardhurave dhe shpenzimeve). Por fakti që partitë politike nuk janë të detyruara të publikojnë gjithçka që duhet të publikojnë subjektet e tjera, nuk do të thotë se nuk duhet ta bëjnë këtë. Përkundrazi, **partitë politike duhet të përpiqen të publikojnë sa më shumë informacione, me qëllimin përfundimtar për të forcuar besimin e qytetarëve ndaj tyre.** Me fjalë të tjera, rekomandohet që palët t'i publikojnë të gjitha informacionet që disponojnë, të cilat janë të renditura në nenin 10 të Ligjit për Qasje të Lirë në Informata Publike. Gjithashtu, nëse marrin një kërkesë për akses në informacione që lidhen me veprimtarinë e tyre, punonjësit, pronën që zotërojnë etj., ata duhet të përgjigjen pozitivisht. Edhe pse në raste të tilla nuk bëhet fjalë për të ardhurat dhe shpenzimet e partive, megjithatë bëhet fjalë për informacione të ndërlidhura që do t'i mundësojnë qytetarit të krijojë një pamje më të mirë të funksionimit të partisë politike.

¹³ Për shembull, ata me siguri nuk do të publikojnë informacione për prokurimin publik sepse nuk kryejnë prokurime publike.

¹⁴ Nga të dhënat që disponon AQLIKP rezulton se kërkesa për akses në informacione lidhur me punonjësit e tyre i janë dorëzuar partive politike në disa raste: numri i punonjësve, lista e punonjësve, shuma e fondeve të paguara në emër të pagës për çdo punonjës nga fondet. nga buxheti i RMV-së për financimin e rregullt të partive politike dhe të ngjashme.

Për sa i përket publikimit të informacionit në faqen e internetit, rekomandohet **palët të kenë një baner ose hiperlink në faqen e internetit që do të mbajë emrin “Informacion Publik”** ose të ngjashme. Në këtë mënyrë qytetari do të mund të arrijë të gjithë informacionin e dëshiruar me një klikim dhe nuk do të duhet të shpenzojë kohë për të kërkuar informacionin e dëshiruar.

Partitë politike, në përputhje me Ligjin për Qasje të Lirë në Informatat Publike dhe Udhëzimet, duhet të përgatisin dhe dorëzojnë raporte vjetore për zbatimin e ligjit. (detyrim i zyrtarit). Të njëjtat raporte dorëzohen në AQLIKP dhe publikohen në faqen e internetit të palëve.

Ligji për qasje të lirë në informacione me karakter publik parashikon që partitë janë posedues të informacionit në fushën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Prandaj, ata kanë detyrimin të caktojnë një person zyrtar për ndërmjetësim me informacione me karakter publik, për të vepruar sipas kërkesave për qasje në informacion dhe për të publikuar në mënyrë proaktive informacionin në faqen e tyre të internetit

2.3. Ligji për partitë politike

Ligji për partitë politike në nenin 10 parashikon se themelimi, funksionimi dhe funksionimi financiar e material i partive politike është publik.

Kjo dispozitë vetëm konfirmon interpretimin e dhënë më herët se partitë politike nuk duhet të publikojnë në faqen e tyre të internetit vetëm informacione për të ardhurat dhe shpenzimet, por edhe të gjitha informacionet e tjera që, në kuptimin më të gjerë, kanë të bëjnë me të lartpërmendurat (themelimi, funksionimi, funksionimi financiar dhe material.).

Ligji për partitë politike është ligj i përgjithshëm që rregullon themelimin, organizimin e tyre etj. Prandaj, është jashtëzakonisht domethënëse që në dispozitat e tij përcaktohet se themelimi, funksionimi, puna financiare dhe materiale të partive janë publike. Për të respektuar këtë dispozitë, partitë politike duhet të publikojnë sa më shumë informacione (përkatëse) në faqet e tyre të internetit.

2.4. Ligji për financimin e partive politike

Siç shihet edhe nga vetë titulli i tij, ky ligj është miratuar kryesisht për të rregulluar financimin e partive politike. Megjithatë, ai përmban gjithashtu dispozita të rëndësishme për transparencën proaktive, d.m.th. dispozita që vendosin detyrimin për palët për të publikuar dokumente dhe informacione të caktuara: regjistri i donacioneve (neni 17, paragrafi 5),¹⁵ raporti i donacionit (neni 25), llogaria vjetore për operacionet financiare (neni 26, paragrafi 7) raporti financiar vjetor (neni 27-a në lidhje me nenin 27).

Ky ligj parashikon gjithashtu se cilat dokumente dhe informacione duhet të dorëzojnë palët në IRS, SAO etj., por ne nuk do t'i kushtojmë vëmendje, duke qenë se nuk është objekt i udhëzuesit.

¹⁵ Lidhur me regjistrin e donacioneve vlen Rregullorja për formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit të donacioneve (Gazeta Zyrtare Nr. 126/2014).

2.5. Kodi Zgjedhor

Kodi Zgjedhor rregullon zhvillimin e zgjedhjeve në RMV, por dispozitat e tij parashikojnë gjithashtu detyrimin për publikimin e informacioneve dhe dokumenteve nga pjesëmarrësit në fushatën zgjedhore. Duke pasur parasysh faktin se partitë janë, në mënyrë të pavarur ose si pjesë e një koalicioni, pjesëmarrëse në një fushatë zgjedhore (ose mbështesin një kandidat në një fushatë zgjedhore), këto dispozita të Kodit Zgjedhor janë gjithashtu relevante. Kështu, duhet të publikohet: një raport mbi donacionet e marra në një llogari transaksioni të një fushate zgjedhore (neni 84-b), një raport financiar total për një fushatë zgjedhore me një specifikim të kostove të të ardhurave dhe shpenzimeve në fushatën zgjedhore. (neni 85 paragrafi 1).¹⁶

Gjithashtu, Kodi Zgjedhor parashikon se çfarë duhet të paraqesin partitë në DKSK, ZSHR dhe KSHZ, por kjo nuk është objekt shqyrtimi në këtë moment.

¹⁶ Lidhur me përgatitjen e këtij raporti, Rregullorja për formularin e raportit që specifikon kostot e të ardhurave dhe shpenzimeve në llogarinë transaksionale për një fushatë zgjedhore dhe raportin për donacionet e marra në një llogari transaksioni për financimin e një fushate zgjedhore (Gazeta Zyrtare Nr 80/2020, 218/2021).

3. Informacion dhe dokumente që palët duhet të publikojnë në përputhje me kuadrin ligjor dhe përvojat krahasuese

Duke marrë parasysh rëndësinë e transparencës së partive politike (sidomos duke pasur parasysh besimin e thyer në to), përvojat krahasuese pozitive, neni 10 i Ligjit për Qasje të Lirë në Informacionin Publik dhe ligje të tjera në RMV dhe Indeksin e Transparencës Aktive do të vijnë në përfundimin se partitë politike duhet të publikojnë rregullisht informacione dhe dokumente të shumta, të cilat mund të ndahen në tri kategori:

1. Informacion bazë për partinë politike	2. Informacion për financat e partisë politike	3. Informacione të tjera për funksionimin e partisë
Informacion që mundëson njohjen e partisë politike, strukturën dhe organet e saj, programet e saj, anëtarësinë e saj, pra të drejtat dhe detyrimet e anëtarëve etj. Në periudhën e zgjedhjeve sipas të dhënave bazë për parti politike do të konsiderohen të dhënat për koalicionin ku bën pjesë, kandidatët për deputetë në Kuvendin e RMV-së nga partia apo koalicioni në fjalë, kandidati për kryetar të RMV-së ose kandidatët për vetëqeverisjen lokale, trupat dhe të tjerët.	Informacion që do t'i mundësojë qytetarit të njihet me burimin e të ardhurave të partisë politike, donacionet dhe donatorët (duke përfshirë donacionet jo monetare), sasinë e shpenzimeve, për çfarë përdoret shpenzimi, etj.	Të gjitha informacionet e tjera që nuk mund të klasifikohen si informacion bazë ose informacion financiar dhe publikimi i të cilave është i detyrueshëm sipas ligjeve ose është në interes të qytetarëve.

Informacioni i dhënë në shqyrtimin tabelor buron nga: Ligji për Qasje të Lirë në Informacione Publike, Ligji për Financimin e Partive Politike dhe Kodi Zgjedhor, disa prej tyre nuk rrjedhin nga asnjë ligj, por rekomandohet publikimi i tyre për faktin se analiza krahasuese tregon se partitë politike nga vendet më të zhvilluara i publikojnë ato.

Së fundi, rekomandohet që palët të braktisin praktikën aktuale të publikimit të një pjese të dokumenteve në format të skanuar (PDF) ose në formate të tjera që nuk janë të lexueshme nga kompjuteri. Domethënë,

palët duhet të përpiqen që të publikojnë të gjitha informacionet në një format të hapur, domethënë një format që është i lexueshëm nga makina. Për më tepër, faqet e tyre të internetit duhet të jenë të kërkueshme.

Në fund të fundit, partitë në RMV duhet të përvetësojnë përvojat pozitive të partive në vendet e tjera – t'i mundësojnë vizitorit të uebsajtit të zgjedhë të marrë informacione dhe dokumente partiake rregullisht përmes emailit.

Aneksi 1 – pasqyrë tabelare e informacionit dhe dokumenteve që palët duhet të publikojnë në faqet e tyre të internetit

1. TË DHËNAT THEMELORE PËR PARTINË POLITIKE

1.1. Funkionim i rregullt

Dokument/informacion që do të publikohet	Ku e merrni dokumentin/informacionin	Kush duhet ta publikojë? informacionin	Kur informacioni publikohet
Teksti i rafinuar i Ligjit për Partitë Politike	Gazeta Zyrtare	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me personin kompetent/njësine organizative për uebfaqe	Menjëherë dhe përditësohet pas çdo ndryshimi dhe plotësimi të ligjit ose pas miratimit të një ligji të ri.
Teksti i rafinuar i Ligjit për financimin partive politike	Gazeta Zyrtare	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë dhe përditësohet pas çdo ndryshimi dhe plotësimi të ligjit ose pas miratimit të një ligji të ri.

Teksti i rafinuar i Ligjit për Qasje të Lirë në informacion nga publiku karakter	Gazeta Zyrtare	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë dhe përditësohet pas çdo ndryshimi dhe plotësimi të ligjit ose pas miratimit të një ligji të ri.
Teksti i rafinuar i Kodi Zgjedhor	Gazeta Zyrtare	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë dhe përditësohet pas çdo ndryshimi dhe plotësimi të ligjit ose pas miratimit të një ligji të ri.
Statuti i pastruar i partia politike	Sekretar i Përgjithshëm i partisë	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe përditësohet pas çdo ndryshimi dhe shtese në statut ose pas miratimit të një statuti të ri.
Партииска програма (важечка и претходни програми)	Sekretar i Përgjithshëm i partisë	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe për tu përditësuar pas çdo modifikimi dhe plotësimi i një programi ose miratimi i një programi të ri për një periudhë
Основни податоци за контакт со политичката партија (адреса, телефонски број, имејл адреса)	Sekretar i Përgjithshëm i partisë	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë nëse nuk publikohet, por përditësim i vazhdueshëm

Informacioni i kontaktit nga zyrtari/ Zyrtarët për të ndërmjetësuar me informacion ¹⁷	Zyrtari i ndërmjetësimit me informacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Përditësohet menjëherë dhe rregullisht kur ndodh ndryshimi
Emri, mbiemri dhe biografia e presidentit të partisë, deputetët e presidentit /nënkryetarët, nëse ekzistojnë	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe të përditësohet çdo ndryshim zyrtarësh
Emri dhe mbiemri, kontakti të dhënat dhe biografinë e sekretarit të përgjithshëm të partisë	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe të përditësohet çdo ndryshim i sekretarit të përgjithshëm
Emrat dhe mbiemrat dhe biografitë e anëtarëve të organeve ekzekutive (bordi ekzekutiv, këshilli qendror etj., në varësi të titullit) dhe organit mbikëqyrës (bordi mbikëqyrës ose titull tjetër)	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe të përditësohet çdo ndryshim zyrtarësh

¹⁷ Neni 8, par. 2 të Ligjit për Qasje të Lirë në Informata Publike në lidhje me par. 1, para. 3 dhe para. 4 të të njëjtit nen.

Informacion rreth njësitë organizative të organizuara sipas parimi territorial (numri, adresat, presidentët dhe informacioni i kontaktit)	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe për të përditësuar çdo ndryshim
Emrat dhe mbiemrat e anëtarët e organit më të lartë kolegjal (kongresi, kuvendi, etj.)	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Sapo të kenë përfunduar emërimet e anëtarëve të organit kolegjal dhe jo më vonë se 15 ditë para mbajtjes së tij.
Komitetet e partisë dhe anëtarët e tyre	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë dhe do të përditësohet pas çdo ndryshimi
Vendimet për zgjedhjen e organeve	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë dhe do të përditësohet me çdo vendim të ri

Lista e të përfunduarve vendet e punës në parti, me të dhëna pagash për çdo pozicion të plotësuar dhe të dhënat e kontaktit të personave të punësuar në pozicionet kyçe.	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë dhe do të përditësohet me çdo vendim të ri
Shpalljet për punësim me titullin e pozicionit, përshkrimin e detyrave të punës dhe orarit të punës dhe pagën e parashikuar neto	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Sa herë që plotësohet një pozicion në parti
Vendimi për vjetor tarifa e anëtarësimit ¹⁸	Sekretari i Përgjithshëm i partisë dhe shërbim në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe të përditësohet pas çdo ndryshimi vendimi
Lidhje me profilet e rrjeteve sociale	Shërbimi në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe të përditësohet pas çdo ndryshimi të profileve

¹⁸ Rekomandohet që përveç vendimit për pagesën vjetore të anëtarësimit, të ketë edhe një fushë të veçantë në faqen e internetit përmes së cilës personi mund të anëtarësohet, pra të ketë një formular hyrje që mund të plotësohet përmes faqes së internetit. .

Të drejtat dhe detyrimet e nenet (fragment nga Statuti dhe aktet e tjera përkatëse)	Shërbimi në parti	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe për tu përditësuar me modifikimin e mundshëm të të drejtat dhe detyrimet statutore detyrimet
---	-------------------	---	---

1.2. Informacione dhe dokumente shtesë të publikohen gjatë zgjedhjeve

Dokument/informacion që do të publikohet	Ku e merrni dokumentin/informacionin	Kush duhet ta publikojë? informacionin	Kur informacioni publikohet
Anëtarët e një koalicioni partish, sipas marrëveshjes së lidhur të koalicionit	Gjenerali sekretar i partia që do të sigurojë marrëveshjen e koalicionit	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas përfundimit të marrëveshje koalicioni
Lista e kandidatëve për Deputetët e koalicionit apo partisë me biografite të tyre ¹⁹	Sekretari i Përgjithshëm dhe shërbimi në partia	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas publikimit të listave nga KSHZ ²⁰

¹⁹ Nëse bëhet fjalë për zgjedhje për deputetë, sipas nenit 60 të Kodit Zgjedhor, pasi ato përcaktohen nga Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve sipas nenit 142 të Kodit Zgjedhor.

²⁰ Neni 142 i Kodit Zgjedhor.

Lista e kandidatëve për anëtarët e këshillit, pra një kandidat për kryetar komune nga koalicioni ose partia me biografitë e tyre ²¹	Sekretari i Përgjithshëm dhe shërbimi në partia	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas publikimit të listave nga KSHZ ²²
Kandidat për president, ²³ nëse propozohet nga 30 deputetë, me biografinë	Sekretari i Përgjithshëm dhe shërbimi në partia	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas publikimit të listave nga KSHZ ²⁴
Data e fillimit dhe përfundimit të fushatës zgjedhore ²⁵	SEC	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Sapo KSHZ-ja shpalli fillimin dhe përfundimin e fushatës zgjedhore

²¹ Nëse bëhet fjalë për zgjedhje vendore, sipas nenit 60 të Ligjit Zgjedhor, pasi ato të jenë përcaktuar nga Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve sipas nenit 142 të Kodit Zgjedhor.

²² Neni 142 i Kodit Zgjedhor.

²³ Nëse bëhet fjalë për zgjedhje presidenciale, në përputhje me nenin 59 të Kodit Zgjedhor, pasi ato të jenë përcaktuar nga Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve në përputhje me nenin 142 të Kodit Zgjedhor.

²⁴ Neni 142 i Kodit Zgjedhor.

²⁵ Përcaktuar në Rokovnik nga KSHZ.

Programet me zgjedhje fushatë	Sekretari i Përgjithshëm dhe shërbimi në partia	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Веднаш по промовирање на програмата
Informacion për shtabet zgjedhore, zyrat e shtabit zgjedhor	Sekretari i Përgjithshëm dhe shërbimi në partia	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Sapo trupat e partia i cakton anëtarët e shtabit zgjedhor, d.m.th sapo hapet zyra e shtabit zgjedhor, me përditësim të rregullta.
Informacion për vullnetarët ²⁶	Sekretari i Përgjithshëm dhe shërbimi në partia	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas shpalljes së zgjedhjeve
Kodi për Zgjedhje të Drejta dhe Demokratike	Sekretari i Përgjithshëm dhe shërbimi në partia	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas nënshkrimit

²⁶ Si të bëhesh vullnetar, cilat janë mënyrat e vullnetarizmit, numri i vullnetarëve të angazhuar.

2. INFORMACION PËR FINANCAT E PARTIVE POLITIKE

2.1. Funkionim i rregullt

Dokument/informacion që do të publikohet	Ku e merrni dokumentin/informacionin:	Kush duhet ta publikojë? informacionin:	Kur publikohet informacionin:
Regjistri i donacioneve ²⁷	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Brenda 15 ditëve nga dita e skadimit të periudhës gjashtëmujore
Raporti i marrë donacionet ²⁸	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas 31 marsit ose ditën e partisë politike dorëzoi raportin për vitin e kaluar në IRS dhe SAO (të cilit duhet t'i dorëzohet)

²⁷ Neni 17, par. 5 të Ligjit për financimin e partive politike, sipas të cilit partitë politike duhet të publikojnë një regjistër çdo gjashtë muaj, për gjashtëmujorin e kaluar. Më shumë detaje për përmbajtjen, formën dhe mënyrën e mbajtjes së këtij regjistri në: Rregullore për formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit të donacioneve (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 126/2014).

²⁸ Në bazë të nenit 25, par. 1, partia politike përgatit raport për donacionet e marra, dhe sipas par. 2 ky raport përmban të dhënat nga regjistri i donacioneve. Edhe pse neni 25 nuk përcakton shprehimisht se partia politike është e detyruar të publikojë raportin, ai është pozitiv në praktikë, veçanërisht duke pasur parasysh se regjistri tashmë është publikuar. Gjithashtu vlen të kujtohet se nëse një raport i tillë nuk dorëzohet në ZSHR dhe IRS brenda afatit të caktuar (31 mars), pagesa e mjeteve për financim të rregullt vjetor nga Buxheti i RMV do të pezullohet.

Llogaria vjetore për operacionet financiare ²⁹	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas dorëzimit në IRS, CRM dhe SAO
Financiare vjetore raporti ³⁰	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Deri më 30 prill të vitit aktual për vitin e kaluar.
Lista e pasurive të paluajtshme në pronësi të PP	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Pas çdo ndryshimi
Auditimi përfundimtar SAO raporton për funksionimin e rregullt	Zyra e Kontrollit Shtetëror	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë pas publikimit të Raportit Përfundimtar të Auditimit nga ZSHR

²⁹ Neni 26, par. 7 të Ligjit për financimin e partive politike.

³⁰ Neni 27-a në lidhje me nenin 27. Raporti vjetor para publikimit në uefaqe duhet t'i dorëzohet ZSHR-së deri më 31 mars të vitit aktual, për vitin paraprak. Nëse raporti vjetor nuk dorëzohet brenda afatit të caktuar në ZSHR, pezullohet pagesa e mjeteve për financim të rregullt vjetor nga Buxheti i RMV-së së partisë politike (me vendim për pezullim nga Ministri i Drejtësisë). Në anën tjetër, nëse raporti vjetor nuk publikohet në faqen e internetit në përputhje me nenin 27a, partia humbet të drejtën për financim të rregullt vjetor nga Buxheti i RMV-së për një periudhë tre mujore.

2.2. Informacione dhe dokumente shtesë të publikohen gjatë zgjedhjeve

Dokument/informacion që do të publikohet	Ku e merrni dokumentin/informacionin:	Kush duhet ta publikojë? informacionin:	Kur publikohet informacionin:
Raport mbi donacionet e marra në një llogari transaksioni të fushatës zgjedhore ³¹	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti. Informacioni duhet të publikuara nga të gjitha partitë politike në koalicion nëse kanë uebfaqen e tyre ose në faqen e liderit të koalicionit.	Varësisht nëse bëhet fjalë për zgjedhje të mbajtura në një apo dy runde ³²

³¹ Neni 84-b i Kodit Zgjedhor, në lidhje me përcaktimet e nenit 83-b (Regjistri i dhurimeve gjatë një fushate zgjedhore).

³² Nëse zgjedhjet mbahen në një raund, pjesëmarrësi në fushatën zgjedhore është i detyruar që në ditën e 11-të të fushatës zgjedhore, si dhe brenda një dite pas përfundimit të fushatës, të paraqesë raport me formularin për donacionet e marra në një llogari transaksioni për një fushatë zgjedhore në KSHZ, SAO dhe DKSK. Nëse ka një raund të dytë votimi, një ditë para raundit të dytë, raporti i dorëzohet tre institucioneve të përmendura. Menjëherë pas dorëzimit të raportit në institucionet e përcaktuara, ai duhet të publikohet në faqen e internetit (neni 84-a, paragrafi 7).

Raporti financiar total për fushatën zgjedhore (me specifikimi i shpenzimeve për të ardhura dhe shpenzime në fushatën zgjedhore ³³)	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti. Informacioni duhet shpallur nga të gjitha partitë politike në koalicion.	Menjëherë dhe më së voni brenda 15 ditëve nga dita e mbylljes së transaksionit ³⁴ një llogari e hapur me qëllim të mbledhjes së mjeteve për financimin e një fushate zgjedhore i dorëzohet KSHZ-së, ZSHR-së dhe DKSK-së dhe menjëherë pas kësaj publikohet në ueb-faqeta
Raporti përfundimtar i ZSHR-së për auditimin e një raporti financiar të një pjesëmarrësi në fushata zgjedhore	Personat përgjegjës për kontabilitetin dhe materialisht operacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti. Informacioni duhet shpallur nga të gjitha partitë politike në koalicion.	Menjëherë pas publikimit të Raportit Përfundimtar të Auditimit

³³ Neni 85, par. 1 të Kodit Zgjedhor. Gjithashtu duhet të merret parasysh: Rregullorja për formularin e raportit që specifikon kostot e të ardhurave dhe shpenzimeve në llogarinë e transaksionit për një fushatë zgjedhore dhe një raport për donacionet e marra në një llogari transaksioni për financimin e një fushate zgjedhore (Gazeta Zyrtare e Republikës i Maqedonisë së Veriut nr. 80/2020, 218/2021).

³⁴ Llogaria e transaksionit për fushatën zgjedhore mbyllet sipas nenit 71 par. 11 brenda 45 ditëve nga dita e publikimit të rezultateve përfundimtare të zgjedhjeve nga zgjedhjet e mbajtura për president, zgjedhjet për deputetë dhe zgjedhjet për anëtarë të këshillit në njësitë e vetëqeverisjes lokale dhe zgjedhjet për kryetar komune. Me mbylljen e llogarisë së transaksionit fshihet edhe subjekti i vetëm tatimor i koalicionit zgjedhor.

3. INFORMATA TË TJERA PËR PARTITË POLITIKE

3.1. Funkionim i rregullt

Dokument/informacion që do të publikohet	Ku e merrni dokumentin/informacionin:	Kush duhet ta publikojë? informacionin:	Kur publikohet informacionin:
Fletë mbi informacionin të karakterit publik që ka në dispozicion partia	Zyrtari i ndërmjetësimit me informacion në bashkëpunimi me personat përgjegjës për çështjet juridike	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Kontrollohet menjëherë dhe vazhdimisht për ndryshime
Mënyra e dorëzimit për një kërkesë për qasje në informacion nga publiku karakterin, vendin/adresën e paraqitjes, si dhe mënyrën e paraqitjes së ankesës	Zyrtari i ndërmjetësimit me informacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/njësi organizative për një faqe interneti	Përditësohet menjëherë dhe rregullisht kur ndodh ndryshimi

Raporti vjetor mbi zbatimin e Ligjit për Qasje të Lirë në informacion nga publiku karakter nga partia politike në Agjenci për mbrojtjen e të drejtës të aksesit të lirë në informacion nga publiku karakter	Zyrtari i ndërmjetësimit me informacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Deri më 31 janar të vitit aktual për vitin e kaluar
Shuma e rimbursimeve për kostot për ndërmjetësimin e informacionit	Gazeta Zyrtare ³⁵	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Menjëherë, dhe përditësuar në ndryshimi që rezulton në Vendimin e Qeverisë
Kodet e sjelljes për anëtarët e partive politike/bartës të funksioneve publike të propozuara nga partitë politike	Zyrtari i ndërmjetësimit me informacion	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Përditësohet menjëherë dhe rregullisht kur ndodh ndryshimi

³⁵ Vendim për përcaktimin e lartësisë së kompensimit për shpenzimet materiale për informacionin e dhënë nga poseduesit e informacionit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 31/2022).

Lista e zyrtarëve publikë, anëtarëve të partive politike	Informacion se si qytetarët mund të dhurojnë dhe kush janë ata kufizimet ligjore	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Përditësohet menjëherë dhe rregullisht kur ndodh ndryshimi
Informacion si qytetarët e interesuar t'i dërgojnë partisë propozime dhe ide për politika dhe aktivitete	Informacion se si qytetarët mund të dhurojnë dhe kush janë ata kufizimet ligjore	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Përditësohet menjëherë dhe rregullisht kur ndodh ndryshimi
Informacion se si qytetarët mund të dhurojnë dhe kush janë ata kufizimet ligjore	Informacion se si qytetarët mund të dhurojnë dhe kush janë ata kufizimet ligjore	Personi zyrtar për ndërmjetësimin e informacionit në bashkëpunim me një person kompetent/ njësi organizative për një faqe interneti	Përditësohet menjëherë dhe rregullisht kur ndodh ndryshimi